

Ondersteuning

Datum
07-04-2015

VOORJAARSNOTA 2015

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	SPEERPUNTEN VAN BELEID	5
3	RELEVANTE BELEIDSONTWIKKELINGEN EN INTENSIVERINGEN.....	10
4	MEERJARIG FINANCIËEL PERSPECTIEF	14
5.	UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2016	22
Bijlage 1 : Toelichting uitgangspunten		23

1 INLEIDING

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2015; het startpunt van de budgetcyclus die uiteindelijk leidt naar de Begroting 2016.

Wij hebben er bewust voor gekozen om op dit moment geen nieuwe ambities toe te voegen gelet op de genoemde risico's (in 1.2) met name in het sociaal domein. Zoals het collegeprogramma aangeeft, is het hebben van ambities vitaal voor onze gemeente en haar inwoners. Alle ambities uit het bestuursakkoord zijn in het collegeprogramma waar mogelijk omgezet naar concrete doelstellingen en acties. In deze Voorjaarsnota geven wij aan hoe binnen de begroting van 2016 begonnen kan worden met de realisering van de ambities.

1.1 Ambities en de doorvertaling daarvan

In de voorbije jaren heeft bij de vaststelling van de Voorjaarsnota en de daarop volgende begroting, het accent steeds gelegen op bezuinigingen. Dit was nodig om de financiën van de gemeente Goirle gezond te houden.

Er is een aantal dossiers (o.a. transformatie sociaal domein) waarvan de financiële gevolgen op dit moment nog niet volledig kunnen worden ingeschat. Daarom is het verstandig om voorzichtig financieel beleid te voeren. Desalniettemin is het meerjarig perspectief van de gemeente Goirle niet ongunstig. In deze Voorjaarsnota staan dan ook geen ingrijpende financiële maatregelen.

1.2 Risico's

De afwezigheid van dringende redenen om te bezuinigen, betekent niet dat de gemeente gemoedelijk achterover kan leunen. Alertheid blijft geboden!

Tot nu toe is er steeds van uitgegaan dat de transformatie van het sociaal domein voor de gemeente budgetneutraal verloopt. Waarbij overigens het beleidsterrein van de Jeugdzorg extra aandacht vraagt omdat het risico van tekorten daar groter is dan bij andere beleidsvelden. Extra aandacht vraagt ook de uitvoering van de Participatiewet. Daar is meerjarig een tekort geraamd, maar dat tekort neemt toe. Voor de uitvoering van de Jeugdwet is alleen voor 2015 een solidariteitsregeling met de regiogemeenten afgesproken. Pas in het begin van 2016 ontstaat meer duidelijkheid over de exacte bedragen.

Wij stellen voor om de ontwikkelingen scherp in de gaten te blijven houden maar op dit moment nog geen beleid te wijzigen of te gaan bezuinigen. Uitgangspunt van het sociaal domein blijft het leveren van goede zorg zodat niemand in de kou komt te staan. Mochten er tekorten ontstaan, dan zullen die in 2015 en 2016 (incidenteel) ten laste van de algemene weerstandsreserve kunnen worden gebracht. Indien nodig kunnen te zijner tijd maatregelen worden overwogen om de tekorten structureel het hoofd te bieden. In de loop van 2015 zal er ook meer zicht komen op structurele uitgaven (zorgkosten en uitvoeringskosten) die samenhangen met de transformatie van het sociaal domein.

1.3 Speerpunten

Deze Voorjaarsnota legt het accent op de speerpunten voor de komende periode (hoofdstuk 2). Het debat over het beleid voor het komend jaar kan naar onze mening het beste gevoerd worden aan de hand van deze speerpunten. De speerpunten komen uit het collegeprogramma. Daarom zijn het er ook meer dan in voorgaande jaren. Het is nadrukkelijk ons voornemen om deze indeling in speerpunten terug te laten komen binnen de programma's in de Begroting 2016. Op die manier blijft ook de samenhang met het bestuursakkoord zichtbaar en gehandhaafd.

1.4 Relevante beleidsontwikkelingen en intensiveringen

Daarnaast staat deze Voorjaarsnota stil bij een aantal ontwikkelingen dat relevant is voor de Begroting 2016. Het gaat om hoofdzakelijk autonome ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 komen deze aan bod. Zij vragen om extra aandacht, zowel beleidsmatig als voor wat betreft de inzet van middelen. Het gaat daarbij zowel om zaken die te maken hebben met reguliere budgetten als om investeringen/mogelijke beleidsintensiveringen.

1.5 Meerjarig financieel perspectief en overige uitgangspunten

Hoofdstuk 4 gaat over het meerjarig financieel perspectief, inclusief een toelichting. In hoofdstuk 5 tenslotte de financieel-technische uitgangspunten die aan de Begroting 2016 ten grondslag liggen.

2 SPEERPUNTEN VAN BELEID

2.1 Zelfstandig Goirle

In 2015 wordt het schrijven van de notitie 'Zelfstandig Goirle' opgepakt. In deze notitie wordt een strategische visie over de kracht en het belang van de zelfstandigheid van de gemeente Goirle opgenomen. Deze visie gaat de basis worden van ons handelen richting inwoners, samenwerkingspartners, provincie en Rijk. Uitgangspunt blijft de vaste overtuiging dat de gemeente Goirle zelfstandig blijft vanuit de eigen kracht in een kansrijke regio.

2.2 Sterk samenwerken in de regio

Voor het bepalen van strategische uitgangspunten op het gebied van gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden, kan de gemeenteraad vanaf 2016 terug vallen op de notitie 'Gemeenschappelijke regelingen of samenwerkingsverbanden'. In de tweede helft van dit jaar zal de nieuwe werkagenda 'Hart van Brabant' worden opgesteld. Zowel het opstellen als de uitvoering zal in samenwerking met de regiogemeenten zijn beslag krijgen.

2.3 Samenwerking met andere gemeenten

De gemeenten Hilvarenbeek, Oisterwijk en Goirle werken aan een duidelijke afbakening van de onderlinge samenwerking. Richtinggevend zijn de kaders die de gemeenteraad in 2015 hiervoor heeft aangegeven. Vervlechting van ondersteunende systemen is nodig om de '3 K's' (1: vermindering kosten, 2: verhogen kwaliteit en 3: vermindering kwetsbaarheid) waar te kunnen maken. Pas dan is het mogelijk om de drie ambtelijke organisaties veel doelmatiger met elkaar samen te laten werken. Samenwerking op meerdere terreinen gaat de drie organisaties het gewenste efficiencyvoordeel brengen. Samenwerking op slechts één onderdeel van de bedrijfsvoering levert immers navenant slechts beperkt voordeel op.

Wat de vervlechting van systemen aangaat, is de verwachting dat in 2016 een flinke stap voorwaarts zal worden gezet. Daarmee komt het halen van de doelen van de '3 K's' een stap dichterbij. Goede kwalitatieve dienstverlening aan inwoners door een doelmatige organisatie, draagt bij aan de duurzame zelfstandigheid van de gemeente Goirle.

2.4 Dienstverlenende Gemeente

In 2015 is het actieplan 'Nieuwe dienstverlening' door de gemeenteraad vastgesteld. Het beoogt om door middel van goede dienstverlening de relatie tussen gemeente en inwoners te bestendigen. Ook in 2016 wordt er hard (door-)gewerkt om de voorgenomen doelen mogelijk te maken. Dit brengt kosten met zich mee:

Externe begeleiding ontwikkeling richtlijnen en klanttevredenheidsgesprekken	€	2.500,00 (i)
Training klantvriendelijkheid voor gehele organisatie	€	15.000,00 (i)
Meting aantal gesprekken waarin tevredenheid wordt gevraagd	€	2.500,00
Optimaliseren website in het kader van de dienstverlening	€	25.000,00 (i)
Aanjagen burgerinitiatieven	€	10.000,00 (i)
Communicatie-uitingen bij burgerparticipatie-activiteiten	€	2.500,00
Aanschaf en implementatie van "beter melden" app	€	5.000,00 (i)
Onderzoek naar effecten invoeren mobiele telefonie	€	2.500,00 (i)
Kosten organisatie "open dag"	€	1.500,00

(i) = incidentele kosten; voor een belangrijk deel zijn deze kostenposten gedekt door bestaande middelen

Bezoekers van Sociale Zaken moeten nu voor een afspraak naar de bovenbouw in gebouw B. Om de dienstverlening aan inwoners verder te optimaliseren, zal worden onderzocht of en onder welke voorwaarden het mogelijk is om cliënten in de hal van het gemeentehuis te ontvangen en op de begane grond van dienst te zijn.

2.5 Krachtige ambtelijke organisatie

De gemeente hecht waarde aan een krachtige ambtelijke organisatie die doelmatig, doeltreffend, en rechtmatig werkt. Een jaarlijks goedkeurende accountantsverklaring over de rechtmatigheid van de jaarrekening is een op zichzelf staand doel. De doorontwikkeling van het E-hrm systeem draagt ertoe bij dat doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid verder wordt uitgebouwd. De nieuwe cao schrijft ons voor uitvoering te geven aan het Individueel Keuze Budget (IKB) per 1 januari 2016. De verwerking hiervan in de personeels- en salarisadministratie geschiedt door middel van een aparte module. Om in de pas te lopen met de invoering van het zaakgericht werken dient de digitaliseringsslag ook te worden uitgerold over de tot nu toe "papieren" personeelsdossiers. Ook hiervoor is uitbreiding van het systeem nodig. Onderdelen hiervan zijn:

- Digitalisering van de personeelsdossiers;
- Verplichte invoering Individueel Keuze Budget en de systeemtechnische verwerking hiervan;
- Performancemanagement als systeemondersteuning bij het monitoren van te behalen resultaten en ondersteuning van de HRM-gesprekkencyclus.

Kosten aanschaf en implementatie modules Performancemanagement, Benefitplanner en Digitale Personeelsdossiers

incidenteel: € 30.000,00 (consultancy-, conversie- en implementatiekosten)

Digitaliseren personeelsdossiers: € 10.000,00

structureel: € 7.500,00 (abonnement- en licentiekosten)

2.6 Stimuleren initiatieven van inwoners en organisaties

Naast financiële ondersteuning in het kader van 'Incidentele subsidies' of 'Samen buurten', wil de gemeente Goirle inwoners en maatschappelijke organisaties of bedrijven stimuleren om voor de gemeenschap nuttige evenementen op te zetten. Ondersteuning daarvan kan bijvoorbeeld door vergunningen vrij van leges te verstrekken of door direct bij te dragen in de organisatiekosten. Hiervoor is zoals in 'Nieuwe dienstverlening' omschreven een budget nodig van € 10.000,00. (zie ook de opsomming bij 2.4).

Naast directe ondersteuning gaat de gemeente de bekendheid van burgerinitiatieven vergroten. Succesvolle voorbeelden van elders in Goirle inspireren inwoners van onze gemeente immers om ook zelf actie te ondernemen. In 'Nieuwe dienstverlening' staan een aantal acties genoemd die mensen hopelijk zullen inspireren.

In 2015 zal een visie op het verschijnsel burgerinitiatief het licht zien. Het is goed denkbaar dat dit document in 2016 aanleiding geeft om nog meer acties aan 'Nieuwe dienstverlening' toe te voegen.

2.7 Openbare orde, veiligheid en handhaving

In 2016 wordt de kadernota 'Integrale veiligheid' geactualiseerd en ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Bij de totstandkoming van de nota zullen inwoners, bedrijven, instellingen en andere samenwerkingspartners nauw worden betrokken. Met het oogmerk om inzicht in hun prioritering te krijgen. Gelijktijdig worden inwoners en bedrijven gestimuleerd en gefaciliteerd om ook zelf bij te dragen aan een prettig woon- en leefklimaat in de gemeente Goirle. Veiligheid is immers niet alleen een zaak van de overheid. In 2015 is er al voor een gedegen update van de kadernota de nodige beleidsinformatie verzameld.

2.8 Aantrekkelijk en levendig centrum

In 2015 wordt de ruimtelijke visie op het centrum van Goirle herijkt. Op grond daarvan zullen onder andere de initiatieven rond de locaties van De Wildert en het Zorgcentrum worden beoordeeld.

Een serieuze bedreiging voor een aantrekkelijk en levendig centrum is leegstand. Op dit moment loopt de landelijke pilot 'Aangename aanloopstraten' en vinden er bijeenkomsten plaats met winkeliers en eigenaren van vastgoed. De gemeente probeert om alle belanghebbenden bij elkaar te brengen. De resultaten van de gesprekken zouden in 2016 tot vervolgacties aanleiding kunnen geven. Eén vervolgactie zou reconstructie van de Tilburgseweg kunnen zijn. De mate van ingrijpen in die belangrijke weg hangt ook af van de uitkomsten van een op zich zelf staand onderzoek

naar de verkeerscirculatie in het centrum van Goirle. Dat onderzoek wordt momenteel in een ander verband uitgevoerd, maar heeft ook raakvlakken voor het speerpunt van een aantrekkelijk en levendig centrum.

2.9 Stimulering lokale economie

In 2015 gaat de gemeenteraad de 'Economische agenda' van de gemeente Goirle vaststellen. In 2016 start vervolgens de uitvoering. Een gezonde lokale economie vormt het fundament van alle ambities. Om dat sterk te houden en waar mogelijk te versterken, worden de ondernemersverenigingen SORG en BORT Tijvoort op de gebruikelijke wijze ondersteunt. Maar ook individuele ondernemers kunnen op ondersteuning van de gemeente rekenen: advies, begeleiding en indien nodig ook financiële ondersteuning op grond van het 'Bijstandsbesluit zelfstandigen'. Prioriteit hebben de verplaatsing van Vromans/Karwei, de inspanningen rond Paulissen en de manege Van den Broek.

De 'Participatiewet' vraagt extra inzet van de gemeente en van werkgevers om inwoners met een achterstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden. In het verlengde van de opdracht én de ambitie van de Participatiewet wordt het actieplan 'Goirle aan de slag' gecontinueerd. De constructieve relatie met het lokale bedrijfsleven vormt het fundament om in onze gemeente kansen te creëren voor werkzoekenden.

In de loop van 2016 volgen voorstellen om bestaand beleid inzake versterking van de lokale economie te continueren. 'Goirle aan de Slag' is tot en met 2016 in de begroting opgenomen. Voortzetting in 2017 zal structureel € 100.000,00 vergen. Voor het in 2017 voortzetten van de stimulering economisch beleid is structureel € 75.000,00 nodig.

2.10 Bouwen en wonen

In 2016 nemen de bouwactiviteiten in Boschkens-West toe. Streven is om een gevarieerd aanbod te creëren dat op financieel verantwoorde wijze tegemoet komt aan de behoefte. In dat kader worden afspraken gemaakt met zowel woonstichting Leystromen (huurwoningen) in fase 4A als met de firma Houtepen (koopwoningen). In 2015 is het CPO-project de 'Boschrand' opgestart. Naar verwachting vindt in 2016 verkoop van bouw kavels aan de nog op te richten vereniging plaats. Inmiddels zijn de eerste kavels van het project 'de Boschkamer' (fase 6) verkocht. In 2016 zullen daar de eerste huizen verrijzen. De overige geprioriteerde projecten zijn op dit moment nog niet voldoende uitgekristalliseerd om te kunnen voorzien welke bouwactiviteiten daar in 2016 te zien zullen zijn. Zo is bijvoorbeeld de visie Zuidrand momenteel volop in ontwikkeling. Naar verwachting zal daar eerst in de loop van 2015 besluitvorming over plaats kunnen gaan vinden. Hetzelfde geldt voor de locaties in het centrum van Goirle waarvoor (zoals onder 2.8 genoemd) een herijking van de ruimtelijke visie plaats vindt.

2.11 Veilig verkeer

In 2013 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) vastgesteld. Bij dit plan hoort ook een uitvoeringsprogramma.

Het Collegeprogramma 2014-2018 bepleit nadrukkelijk aandacht voor langzaam verkeer (fietsers en voetgangers). Op basis hiervan zullen in 2016 de volgende projecten, afkomstig uit het uitvoeringsprogramma, worden uitgevoerd:

Bewegwijzering fietspaden Goirle en Riel <i>(Controleren en actualiseren fietsbewegwijzering Goirle en Riel)</i>	€ 30.000,00
Infrastructurele knelpunten voetgangersvoorzieningen <i>(Inventariseren en repareren van knelpunten op voetpaden en oversteekplaatsen)</i>	€ 50.000,00

Als uit het verkeerscirculatie-onderzoek dat momenteel in het centrum van Goirle wordt uitgevoerd, naar voren komt dat maatregelen wenselijk zijn, zal de raad voorstellen krijgen om daar in de begroting van 2016 budget voor beschikbaar te stellen.

2.12 Infrastructuur en ruimtelijk beheer

De gemeente hanteert de zgn. *prioriteringsmethodiek* om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en de ondergrondse infrastructuur integraal te benaderen. Deze benadering bevordert efficiënt en effectief beheer. Wanneer grootschalig beheer en onderhoud aan de orde zijn, gaat de gemeente altijd volgens '*beginspraak*' te werk waarbij bewoners en belanghebbenden vroegtijdig worden betrokken. Inwoners voelen zich serieus genomen en weten waar zij aan toe zijn.

De ambitie om naast een goede *fysieke* infrastructuur ook te beschikken over een goede *digitale* infrastructuur, krijgt op verschillende manieren gestalte. Zo wordt in 2015 een onderzoek afgerond naar de haalbaarheid en draagvlak van glasvezel binnen de gemeente Goirle. Als blijkt dat er voldoende draagvlak is, zal worden uitgewerkt hoe de voorkeuren in de realiteit omgezet zouden kunnen worden. Het is nog niet zeker dat in 2016 gestart kan worden omdat dit afhankelijk is van de planning van de netwerkbedrijven.

2.13 Duurzaamheid

In 2016 zal een nieuwe visie op milieu en duurzaamheid door de gemeenteraad worden vastgesteld. De ambities inzake energieopwekking, waterzuivering en grondstoffen zullen overigens in 2016 niet alleen beleidsmatig vorm krijgen. De pas gestarte beleidsadviseur duurzaamheid zal bouwen aan een netwerk bij bedrijven, organisaties en inwoners. Waar mogelijk zal de gemeente hen stimuleren om zelf actief aan duurzaamheid bij te dragen. Op die manier is de grootste milieuwinst te behalen.

Het 'Grondstoffenbeleidsplan' wordt naar verwachting in 2015 door de gemeenteraad vastgesteld waarna de uitvoering in 2016 ter hand kan worden genomen.

2.14 Sociaal Domein

In het overgangsjaar 2015 is de gemeente gestart met de uitvoering van haar nieuwe taken in het sociaal domein. Ten tijde van het schrijven van deze Voorjaarsnota is er nog te weinig informatie om al onderbouwd weer te kunnen geven wat de beleidseffecten en kostenontwikkelingen zijn. Wel ontstaan de contouren van de nieuwe financieringssystematiek. Op grond van de gegevens waar we nu over beschikken, lijkt het erop dat dit voor de gemeente Goirle tot structurele tekorten zal gaan leiden. Het is daarom van het allergrootste belang om de gemaakte beleidskeuzes (de kanteling, waaronder dus ook preventie) voort te zetten.

Pilot 'Preventieve basiszorgstructuur jeugd'

De pilot 'Preventieve basiszorgstructuur jeugd' beoogt antwoord te geven op de vraag hoe de preventieve basiszorgstructuur voor het jonge kind er idealiter in onze gemeente uit zou moeten zien. Het is vooral gericht op de optimale ontwikkeling van het jonge kind tussen nul en circa zes jaar. De gehanteerde werkwijze richt zich op het nut dat inzet van specialistische expertise heeft voor de jeugdproblematiek op school, kinder- en peuteropvang en op welke manier alle betrokken partijen het beste samen kunnen werken. Het doel is om grotere problemen later zo veel mogelijk te voorkomen. Er is gestart met het op een beperkt aantal locaties beschikbaar stellen van deze expertise. Binnen de bestaande middelen wordt de toevoeging in 2015 geleidelijk aan uitgebreid naar meer locaties van kinderopvang en scholen. Daarnaast kan de jeugdgezondheidszorg (GGD) op afroep gebruik maken van de specialistische expertise. In oktober 2015 moet besloten worden of de bij de pilot gebruikte werkwijze tot een structureel nieuwe aanpak moet leiden. Om de werkwijze structureel en op alle locaties in de gemeente Goirle in te kunnen zetten, is structureel een bedrag van € 75.000,00 gemoeid.

Formatie

De toegang tot hulp en ondersteuning voor de inwoners, is één van de belangrijkste factoren voor de hoogte van de uitgaven voor het sociale domein. Het is daarom van groot belang om de toegang tot deze voorzieningen goed te regelen.

't Loket vormt de toegang en moet ervoor zorgen dat bij de vraag passende zorg wordt ingezet. Dat vraagt in 2015 tijdelijk om extra formatie om deze nieuwe taken naar behoren uit te kunnen voeren. Het is niet uit te sluiten dat deze extra formatie ook in 2016 en volgende jaren nodig is. Zoals het er nu naar uitziet, gaat het om 2 fte voor 't

Loket. Daarnaast is extra capaciteit nodig voor contractbeheer en sturing, monitoring en verantwoording. De verwachting is dat hier 1 fte voor nodig is. In totaal zal dus 3 x € 75.000,00 nodig zijn. Voor de goede orde: binnen de primaire begroting sociaal domein is al rekening gehouden met extra formatie in de backoffice. Vooralsnog gaan wij er van uit dat deze noodzakelijke tijdelijke formatie gedekt kan worden door de budgetten die samenhangen met de transitie. In de loop van 2016 komt hier meer zicht op.

Herijking 'Back to Basics'

In 2016 wordt het beleidsplan 'Back to Basics' herijkt. De voortgaande implementatie van De Kanteling zal hierin centraal staan. Ook zullen de nieuwe taken van de gemeente hierin worden geïntegreerd. Ter voorbereiding van het nieuwe beleidsplan zullen in 2016 de effecten van de nieuwe taken in het sociaal domein worden onderzocht. Daarbij gaat sowieso aandacht uit naar de klanttevredenheid. Verder zal in 2016 onderzocht worden of het beleid uit 'Back to Basics' heeft bijgedragen aan de eertijds door de gemeenteraad vastgestelde ambities en doelstellingen. Op grond van deze onderzoeken wordt vervolgens gekeken of het beleid moet worden bijgesteld en/of aangevuld. Dan komt ook de vraag aan de orde of cultuur en sport geïntegreerd blijven in 'Back to Basics' of dat daarvoor aparte beleidsnota's moeten worden opgesteld.

2.15 Cultuur en erfgoed

In 2016 wordt een visie op het culturele erfgoed van Goirle voorbereid. Om te beginnen krijgt de gemeenteraad hierover een startnotitie voorgelegd.

3 RELEVANTE BELEIDSONTWIKKELINGEN EN INTENSIVERINGEN

Naast de speerpunten en de daarbij al dan niet in geld uitgedrukte investeringen, voorzien wij nog diverse andere beleidsontwikkelingen en -intensiveringen waar geld mee gemoeid is. Het kan daarbij gaan om autonome ontwikkelingen maar ook om ontwikkelingen die nauw aansluiten bij de Toekomstvisie "Thuis in Goirle". Daarbij is de volgorde van de programma-indeling aangehouden.

3.1 Programma 1: Bestuur

Informatisering en automatisering

Informatiebeveiligingsbeleid

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen die een gemeente heeft. Het verlies van gegevens, uitval van ICT of het door onbevoegden kennismaken of manipuleren van informatie, kan ernstige gevolgen hebben. Zowel voor de bedrijfsvoering maar ook voor het imago van de gemeente Goirle. Ernstige incidenten kunnen inwoners, bedrijven, partners en de eigen organisatie in gevaar brengen. Politieke consequenties zijn daarbij niet uit te sluiten. Informatieveiligheid is daarom vitaal. Informatiebeveiliging (IB) is het proces dat dit belang dient. De gemeente is verplicht te voldoen aan richtlijnen en wordt hierop ook getoetst. Zo dient het informatiebeveiligingsbeleid en de uitvoering hiervan in lijn te zijn met relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving, zoals o.a. de Archiefwet, Suwi, BAG en GBA. Tevens wordt het beleid en de uitvoering hiervan getoetst op de 'Code voor Informatiebeveiliging' (NEN/ISO 27002) en de 'Baseline voor Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten'. De accountant toets daarnaast of de gemeente Goirle aan deze richtlijnen voldoet voor het verkrijgen van een accountantsverklaring.

Om dit proces goed te laten verlopen moet de formatie worden uitgebreid. De inschatting is dat informatiebeveiliging een aandachtsgebied is waar continu 18 uur aan kan worden besteed. Gezien het strategisch/tactisch karakter kan worden uitgegaan van vakspecialist A (schaalniveau 10). De loonkosten 0,5 fte vakspecialist A zijn € 36.000,00 (inclusief werkgeverslasten).

Facilitaire services

Exploitatielasten dienstvoertuig

Lease- en gebruikskosten dienstvoertuig VVH. Het college is voorgesteld uit veiligheidsoverwegingen een dienstauto te gaan leasen t.b.v. toezichthouders/handhavers. De meerkosten hiervan zullen naar verwachting € 4.000,00 bedragen. Deze kosten zijn structureel en kunnen vanaf 2016 bij ondersteuning (facilitair) in de begroting worden opgenomen.

3.2 Programma 2: Openbare orde en veiligheid

Veiligheid

Informatieplein

Het vormgeven van het 'Informatieplein politie eenheid Zeeland-West Brabant' is een uitvloeisel van het Regionaal Beleidsplan 2015-2018 van de politie eenheid Zeeland-West Brabant. In dit plan staat (en is vastgesteld door het Regionaal College) dat in elk district een informatieplein moet komen.

Het informatieplein Hart van Brabant maakt integrale analyses en adviseert bij het opstellen van plannen van aanpak voor het terugdringen van criminaliteit en onveiligheid. Het is een samenwerkingsverband waaraan politie, openbaar ministerie en alle gemeenten in het district deelnemen. De districtelijke driehoek bepaalt de thema's waarmee het informatieplein aan de slag gaat. Voor Goirle bedragen de structurele kosten € 5.750,00.

3.3 Programma 3: Ontwikkeling ruimte

Ruimtelijke plannen

Archeologie

De gemeente is verantwoordelijk voor archeologie en daarmee voor archeologische bodemschatten. Overal waar gebouwd of gegraven gaat worden, moet vooraf worden beoordeeld of dit mogelijk is zonder beschadiging van de archeologische resten die daar mogelijk liggen. Omdat dergelijke beoordelingen niet vaak voorkomen is de benodigde deskundigheid niet standaard voor handen. In het geval van woningbouw kan de expertise ten laste van het project extern worden ingehuurd. Het komt echter toch ook met enige regelmaat voor dat bij projecten van derden, de gemeente expertise nodig heeft. Deze kosten kunnen niet verhaald worden waardoor er geen budgetruimte voor inhuur is, terwijl die specialistische expertise wel noodzakelijk is. Daarom stellen wij voor om een budget van € 5.000,00 voor advieskosten ten behoeve van archeologische expertise op te nemen in de begroting 2016.

3.4 Programma 4: Beheer ruimte

Groen

a. Infraplan groen

Op 23 september 2014 stelde de gemeenteraad het Beheerplan Openbaar Groen 2015 -2025 vast. Er is toen gekozen om voor het groot onderhoud aan, vervangingen en herinrichtingen van groen per jaar te bekijken welke werkzaamheden nodig zouden zijn. Het hiervoor benodigde budget kan dan worden opgenomen in de jaarbegroting.

Voor 2016 achten wij de volgende werkzaamheden noodzakelijk:

	Locatie	Noodzakelijke werkzaamheden	Kostenindicatie
1	Gemeentelijk bos Boschkens Oost (nabij Kompaan)	Groot onderhoud. I.v.m. achterstallig onderhoud zijn onveilige situaties ontstaan.	€ 25.000,00
2	Bushalte Wittendijk	Verwijderen 3 oude bomen (Acer) en aanplant nieuwe bomen incl. bodemverbetering. Bomen zijn onstabiel vanwege wegdekvervangingen.	€ 20.000,00
3	Bosstrook Rillaersebaan (Vennenweg-Turnhoutsebaan)	Groot onderhoud. I.v.m. achterstallig onderhoud is het bos transparant aan het worden. I.v.m. geluid en zicht is wenselijk dat ondergroei aanwezig is zodat bosstrook dicht blijft.	€ 20.000,00

b. Vervangen speeltoestellen

In 2013 is door de gemeenteraad de Nota Speelruimte 2013 vastgesteld. Dit bevatte een uitvoeringsplan tot en met 2015. Het plan bevat een doorkijk naar de toekomst. Aangegeven is dat op grond van afschrijvingstermijnen en de jaarlijkse inspectie van de speeltoestellen tussen 2015 en 2020 nog een forse investering verwacht mag worden voor het vervangen van speeltoestellen.

Op basis van de nieuwste inspectie uit 2014 is voor 2016 een investering nodig van € 98.246,00 voor het vervangen van diverse speeltoestellen. Dit vervangingsoverzicht is beoordeeld. Hieruit is gebleken dat sommige toestellen weliswaar de maximale technische levensduur heeft bereikt, maar nog in goede staat verkeert. Weer

andere toestellen vallen nog onder het werkplan t/m 2015. Na aftrek van deze toestellen is een bedrag van € 26.000,00 nodig voor vervanging.

Daarnaast staat nog een aantal vervangingen open uit 2014. De technische levensduur van deze toestellen is bereikt, maar omdat de toestellen destijds nog in goede staat waren, is de vervanging met twee jaar uitgesteld. Om de veiligheid te kunnen blijven waarborgen, wordt aanbevolen om deze toestellen in 2016 alsnog te vervangen. De kosten hiervoor worden ingeschat op € 34.000,00.

In totaal is voor het vervangen van speeltoestellen in 2016 een investering van € 60.000,00 noodzakelijk.

Vergunningverlening

Bodemkwaliteitskaart

Begin 2017 verloopt de bodemkwaliteitskaart. In 2016 moet worden nagegaan of de kaart nog actueel is. De eenmalige kosten worden geschat op € 3.000,00.

Handhaving

a. Verzoektaken

Naast het zogenaamde basistakenpakket, kan de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) verzoektaken voor onze gemeente uitvoeren. Het betreft hier zich gedurende het jaar voordoende zaken, waarvoor expertise van de OMWB benodigd is. Gedacht kan worden aan het uitvoeren van onderzoeken naar aanleiding van handhavingsverzoeken van derden. Het hiervoor beschikbare bedrag zou structureel verhoogd moeten worden tot € 12.000,00 in plaats van de huidige € 6.000,00.

b. Formatie

De laatste jaren is door rijksbeleid het accent steeds meer verschoven van vergunningverlening naar toezicht en handhaving. Daarnaast is het werkpakket van toezichthouders verbreed naar toezicht op andere terreinen. De formatie is niet meegegroeid. Dat heeft tot gevolg dat een aantal basale toezichts- en handhavingstaken niet of slechts beperkt kan worden uitgevoerd. De gemeentelijke toezichts- en handhavingstaak is op een aantal vlakken onder het minimumniveau terecht gekomen. Wij stellen de gemeenteraad voor de formatie voor toezicht en handhaving structureel uit te breiden. De exacte toekomstige omvang moet nog nader worden onderbouwd. Vooralsnog gaan wij echter uit van een uitbreiding met 1 fte. De structurele werkgeverslasten hiervoor bedragen € 64.000,00.

c. Luchtkwaliteit

Het betreft het up to date brengen van het NSL-model van de gemeente Goirle. Dit is een landelijk model waar op basis van onder andere verkeersgegevens de luchtkwaliteit kan worden afgeleid.

Al meerdere jaren is het NSL-model dat de luchtkwaliteit in de gemeente Goirle op basis van o.a. verkeersgegevens meet, niet bijgehouden. Controle van dit model, dat landelijk wordt toegepast, is nodig. Uitvoering kan plaatsvinden in samenwerking met de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). Raming van de incidentele kosten is € 5.000,00.

3.5 Programma 5: Sociaal domein

Onderwijs

Taalonderwijs voor nieuwkomers

De toestroom voor nieuwkomers (m.n. *statushouders*) zal naar verwachting ook in 2016 hoog zijn. De gemeente Goirle heeft een verplichting voor de leerplichtige kinderen van nieuwkomers. Deze nieuwkomers worden rechtstreeks in Goirle geplaatst en niet in een AsielzoekersCentrum (AZC), waar anders al het eerste taalonderwijs plaatsvindt. Omdat deze kinderen het Nederlands niet beheersen, is gedurende het eerste jaar van hun verblijf intensief taalonderwijs nodig. Hierbij gaat de voorkeur uit naar een taalschool, waar de kinderen gedurende één jaar het volledige onderwijsprogramma volgen. De taalschool is een regionale voorziening en nieuwkomers uit de hele regio komen er om taalonderwijs te volgen. Voor het opzetten en het faciliteren van een taalschool zijn de gemeente Tilburg en het samenwerkingsverband Plein 013 verantwoordelijk. Zij ontvangen daarvoor middelen van het rijk. Het is afhankelijk van de mate/de omvang van instroom uit de regio of voor alle nieuwkomers direct plaats is op de taalschool. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat een gemeentelijke bijdrage nodig is om de taalschool in stand te houden, zeker wanneer de wens bestaat (een deel van) deze voorziening in onze gemeente te vestigen. Mocht dit zo zijn, dan wordt ofwel bij de begroting 2016, of wel separaat een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Accommodatiebeleid subsidies

a. Accommodatiebeleid

In 2015 wordt gestart met de inventarisatie van ons maatschappelijk vastgoed conform het collegeprogramma. Daarbij wordt gekeken naar de mate van efficiënt en multifunctioneel gebruik, bijbehorende kosten en maatschappelijke meerwaarde. Daarnaast worden daarbij scouting Goirle-scouting Riel evenals de kwestie van een permanente bouwhal voor de Ballefrutters betrokken. Het is mogelijk dat één en ander in 2016 financiële consequenties heeft. Deze worden de gemeenteraad te zijner tijd voorgelegd.

b. Het Zorgcentrum

Na een zorgvuldig onderzoek heeft het college in 2013 besloten om het Zorgcentrum nog niet te verplaatsen naar CC Jan van Besouw. In het bestuursakkoord is echter afgesproken om deze mogelijkheid opnieuw te onderzoeken. Nu de nieuwe taken in het sociaal domein tot een taakverzwaring van 't Loket en uitbreiding van de formatie hebben geleid, meerderen de aanwijzingen zich dat het huidige gebouw niet voldoet. Daarom wordt in 2015 onderzocht wat aanpassing van het Zorgcentrum gaat kosten. Daarnaast zal het onderzoek uit 2013 geactualiseerd moeten worden.

4 MEERJARIG FINANCIËEL PERSPECTIEF

Meerjarenbegroting 2016-2019	2016	2017	2018	2019
1. uitkomst MJB 2015/2018 uit de Programma begroting 2015	-158.973	-524.560	-921.040	-1.005.285
2. invulling stelpost van € 100.000,00 in 2015 voor € 115.263,00 structureel ingevuld hoger ingerekend bedrag	15.263	15.263	15.263	15.263
3. raadsbesluit minimabeleid 03-02-2015	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
4. correctie algemene uitkering 2019 t.o.v. 2018 op basis van constante prijzen				12.500
5. vrijval kapitaallasten (2019 t.o.v. 2018)				30.000
6. uitkomst september circulaire	125.746	249.012	369.644	370.000
7. aanpassing raming algemene uitkering vanwege autonome gegevens				
a. aantal bijstandsgerechtigden	-209.000	-209.000	-209.000	-209.000
b. aantal woonruimte volgens de BAG	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000
8. eigen risico WWB-i deel	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
9. financiële consequenties drie transities				
awbz naar de wmo	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
jeugdwet	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
participatiewet	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
10. vervallen subsidie GGA	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
11. lagere opbrengst kermisgelden	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
12. rente				
a. rentetoe rekening reserve Turnhoutsebaan	80.500	80.500	80.500	80.500
b. herfinanciering geldleningen	108.170	108.170	108.170	108.170
c. bodem renteomslagpercentage	93.000	93.000	93.000	93.000
d. correctie voordeel renteverlaging naar 3,25%	92.000	92.000	92.000	92.000
13. lagere bijdrage aan de Veiligheidsregio vanwege aanpassingen prijzen en lonen	16.800	30.400	44.300	37.800
corr. bijdrage rekeningresultaat 2014 VR	16.000			
14. lagere huur Grobbendonckpark 45 kinderopvang	-17.280	-17.280	-17.280	-17.280
15. hogere te verwachten compensatie overdracht middelen groot onderhoud scholen	50.000	50.000	50.000	50.000
16. aanpassing MJB vanwege de bijstelling prijzen in de MJB 0,75% in plaats van 1,50%	78.000	156.000	234.000	234.000
17. verlagen van de post onvoorziene uitgaven € 4,00 per inwoner naar € 3,00 p.i. De helft meenemen, helft awr	11.500	11.500	11.500	11.500
18. vervallen vergoeding CJIB	-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
opvangen binnen product Veiligheid/Handhaving	38.000	38.000	38.000	38.000
19. lagere bijdrage Omgevingsdienst	21.500	27.800	27.800	27.800
Uitkomst 2016-2019	20.226	-140.195	-324.143	-372.032
	voordelig	nadelig	nadelig	nadelig

4.2 Toelichting op de geactualiseerde Meerjarenbegroting van de Voorjaarsnota 2015 t.b.v. begroting 2016 en de meerjarenbegroting 2016-2019

1. *Uitgangspunt is de vastgestelde begroting 2015 en de vastgestelde meerjarenbegroting 2015-2018.*
Voor 2019 wordt verder rekening gehouden met de kapitaallasten van de investering in infraplan wegen die tot en met de begroting 2018 zijn meegenomen vanwege de toerekening van uren aan kapitaalwerken. Uitgaande van een investeringsbedrag van € 1.162.000,00, de afschrijving in 25 jaar en een rekenrente van 3,25% bedragen de lasten € 84.245,00 meer in 2019.
2. *Invulling stelpost 2015*
In de begroting 2015 was een stelpost opgenomen van € 100.000,00 voor in te rekenen voordeel vanwege onderuitputting van de budgetten.
Bij de 2^e wijziging van de begroting 2015 is dat bedrag van € 100.000,00 structureel ingerekend voor een bedrag van € 115.263,00 en dat betekent een structureel voordeel van € 15.263,00.
3. *Raadsbesluit armoede beleid*
Bij raadsbesluit van 3 februari 2015 is een besluit genomen met betrekking tot structurele budgetten voor minimele beleid. Dit betekent een last in de meerjarenbegroting van € 13.000,00. Het hogere structurele budget wordt gedekt door de hogere algemene uitkering voor dit onderdeel. Omdat in de primaire begroting en de meerjarenbegroting was uitgegaan van de hogere bijdrage van € 43.000,00 is de hogere bijdrage voor dit onderdeel in de algemene uitkering van € 13.000,00 meer toegevoegd aan de algemene middelen. Door het raadsbesluit van 3 februari betekent dit nu een structurele last van € 13.000,00.
4. *Algemene uitkering 2019*
Voor de jaarschijf 2019 wordt uitgegaan van de uitkomst 2018. De algemene uitkering voor 2019 is echter niet hetzelfde als die voor 2018. Meegenomen wordt het verschil tussen de algemene uitkering 2018 en de algemene uitkering 2019 op basis van constante prijzen. De uitkeringsfactor 2019 ten opzichte van 2018 op basis van constante prijzen is 1 punt hoger en dat betekent een hoger bedrag van € 12.500,00.
5. *Vrijval kapitaallasten 2019*
Vrijval van kapitaallasten ten opzichte van de begroting 2018. Ieder jaar is er een vrijval van kapitaallasten en voor 2019 ten opzichte van 2018 wordt een aanname gedaan van € 30.000,00.
6. *Algemene uitkering septembercirculaire*
Dit is de uitkomst van de septembercirculaire. Voor een nadere toelichting wordt verwezen de raadsinfo die naar aanleiding van deze circulaire is verschenen.
7. *Autonome ontwikkelingen algemene uitkering*
  - a. *Aantal bijstandsgerechtigden*
Bij de berekening voor de algemene uitkering voor 2015 is uitgegaan van een forse groei in het aantal bijstandontvangers namelijk tot 325. Die groei blijkt mee te vallen maar dat betekent wel een fors lagere algemene uitkering dan waarmee rekening was gehouden.
De werkelijke cijfers voor 2014 (peildatum 31-12-2013) zijn 248 bijstandsgerechtigden. Voor 2015 gelden de aantallen per 31-12-2014. Voorlopig wordt uitgegaan van een aantal van 287.
Rekening wordt gehouden met een nadeel van € 209.000,00.
  - b. *Aantal woonruimten*
Het aantal woonruimte is neerwaarts bijgesteld vanwege de invoering van de BAG (basisregistratie adressen en gebouwen per 1 januari 2015). Voor 2015 werd nog uitgegaan van een aantal woonruimte van 10.242 en op basis van de gegevens van de BAG is het aantal woonruimten per 1 januari 2015 9.852.

Rekening houdend met gereed te komen woonruimten in 2015 wordt voor 2016 uitgegaan van 9.920 woonruimten. Dit betekent een lagere structurele algemene uitkering van afgerond € 85.000,00 vanaf 2016.

8. *Eigen aandeel WWB-i-deel*

Het eigen aandeel in het WWB-i deel in bij de begroting 2015 neerwaarts bijgesteld van € 200.000,00 naar € 150.000,00. Omdat het eigen aandeel voor 2014 bijna € 300.000,00 bedroeg is het voorstel om in de begroting 2016 uit te gaan van een eigen risico van € 200.000,00.

9. *Budgetten transformatie sociaal domein*

In 2015 zijn een aantal taken naar de gemeenten gekomen die betrekking hebben op taken van de Wmo, de Jeugdzorg en de Participatiewet.

Hiervoor heeft de gemeente extra middelen ontvangen in 2015 van afgerond bijna 9 miljoen. Tegenover deze decentralisatie uitkering staan te verwachten uitgaven tot dezelfde hoogte.

Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat in 2015 deze middelen voor de uitvoering van alle drie de wetten ontoereikend zijn. In de meerjarenbegroting is al rekening gehouden met een structureel tekort op de Participatiewet. Vooralsnog wordt uitgegaan van budgetneutraliteit op termijn en worden de mogelijke nadelige financiële consequenties p.m. geraamd.

10. *Provinciaal subsidie gebiedsgerichte aanpak*

In de begroting tot 2015 is rekening gehouden met een structurele bijdrage van de provincie in het kader van de gebiedsgerichte aanpak. Op basis van de ervaringscijfers is de bijdrage voor 2015 al verlaagd naar € 120.000,00. Omdat ook het investeringsvolume voor de aanpak van wegen aanmerkelijk is verlaagd is, is een structureel subsidie niet meer reëel en wordt de raming verlaagd naar nihil. Eventueel te ontvangen subsidie wordt in mindering gebracht van de betreffende investering hetgeen lagere kapitaallasten betekent.

11. *Opbrengsten staangelden kermis*

De gemeenteraad heeft een amendement aangenomen om de kermis definitief te verplaatsen van de huidige locatie aan het van Hogendorpplein naar het centrum. Rekening wordt gehouden met lagere opbrengsten en ook wat lagere kosten maar per saldo betekent dit een budgettair nadeel van € 35.000,00.

12. *Rentevoordelen*

a. *Rentevoordeel splitsing reserve Turnhoutsebaan*

Op basis van de Nota reserves en voorzieningen die is vastgesteld op 5 februari 2015 is besloten om de reserve Turnhoutsebaan te splitsen in een reserve dekking structureel onderhoud Turnhoutsebaan en een bestemmingsreserve Turnhoutsebaan welke reserve bedoeld is om 4 rotondes en de faunapassage te bekostigen. Omdat de oorspronkelijke reserve een rentetoevoeging had op basis van 5% en er nu een splitsing is in de te hanteren rente ontstaat er een rentevoordeel van afgerond € 80.500,00.

b. *Rentevoordeel herfinanciering*

In januari 2015 heeft de gemeente twee geldleningen afgesloten met uitgestelde betaling per 1 december 2015 en 1 januari 2016. Voor beide geldleningen geldt een rentepercentage van 1,385% en beide leningen lopen 25 jaar. Vanaf 2016 geeft dat een rentevoordeel van € 108.170,00.

- c. Vastleggen percentage renteomslag op 1,75%
In de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2016 wordt voorgesteld uit te gaan voor zowel de begroting als de jaarrekening van een renteomslagpercentage voor de komende 5 jaar van minimaal 1,75%. Omdat nu in de begroting 2015 en de meerjarenbegroting een percentage wordt gehanteerd van 1,12% betekent dit hogere kapitaallasten in de algemene dienst maar een positief renteresultaat tot hetzelfde bedrag op de kostenplaats rente en afschrijving en dus budgettair neutraal. Omdat diverse kapitaallasten lopen via een (dekkings-) reserve wordt er meer onttrokken aan deze reserves zodat er budgettair een voordeel ontstaat van afgerond € 93.000,00.
- d. Rentvoordeel verlagen rekenrente van 3,75% naar 3,25%
In de primaire begroting 2015 is een rekenrente gehanteerd van 3,75%. Om de begroting 2015 sluitend te maken en gelet op de toen geldende rente is de rekenrente verlaagd naar 3,25%. In de begroting is rekening gehouden met een rentevoordeel van structureel € 60.000,00. Omdat wordt voorgesteld om dit rentevoordeel niet te verwerken in de renteomslag kan alsnog het bruto voordeel ingerekend worden. Ten opzichte van het al ingerekende voordeel betekent dit een voordeel van afgerond € 92.000,00.

13. *Aanpassing bijdrage Veiligheidsregio*

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio heeft de kaders voor de begroting 2016 vastgesteld. Voor de hanteren percentages voor de lonen en prijzen hanteert de Veiligheidsregio de laatst bekende cijfers van het Centraal Planbureau. Op basis hiervan zijn de kaders voor de lonen en de prijzen voor de begroting 2016 en de meerjarenbegroting neerwaarts bijgesteld en dat betekent per saldo een lagere bijdrage per inwoner.

14. *Lagere huur Grobbendonckpark 45*

Vanwege de aanpassing van het huurcontract voor de locatie van Dikkie Dik wordt een lagere structurele opbrengst ingerekend vanaf 2016 van € 17.280,00.

15. *Hogere te verwachten compensatie overdracht middelen groot onderhoud scholen*

Op 1 januari 2015 is de wet in werking getreden op basis waarvan de verantwoordelijkheid voor het groot onderhoud van en aanpassing aan schoolgebouwen in het primair onderwijs (basis- én speciaal onderwijs) van gemeenten naar schoolbesturen wordt overgeheveld. Deze functionele decentralisatie heeft financiële gevolgen voor de gemeente.

De uitname uit het gemeentefonds bedraagt € 158,8 miljoen voor groot onderhoud/aanpassing. Voor Goirle betekent dat een korting van € 250.000,00.

In de begroting 2015 is ervan uitgegaan dat € 145.000,00 opgevangen kan worden.

Op basis van de huidige inzichten wordt rekening gehouden met een hogere compensatie van € 50.000,00 vanuit het onderwijsveld.

16. *Aanpassing prijsstijging in de MJB van 1,5% naar 0,75%*

In de begroting 2015 en de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een prijsstijging van 1,5%.

Het Centraal Planbureau gaat op basis van de cijfers van december 2014 uit van de volgende stijgingen:

Jaar	2016	2017	2018	2018
Prijzen	0,50	0,50	0,50	0,50

In de algemene uitkering wordt een index aangehouden van 0,75% voor 2016 en voor de jaren daarna 0,50%.

Voorgesteld wordt voor de uitgangspunten voor de begroting 2016 en de meerjarenbegroting de stijging van 1,5% te verlagen naar 0,75%. Voor 2019 wordt hetzelfde bedrag ingerekend als dat van 2018.

17. *Raming hoogte post onvoorziene uitgaven*

In de begroting 2015 is rekening gehouden met een post onvoorziene uitgaven van € 4,00 per inwoner. De helft hiervan wordt als structureel beschouwd en de andere helft als incidenteel en gelet daarop wordt het incidentele gedeelte gedekt door hiervoor de AWR aan te wenden.

Gelet op het beroep op de post onvoorziene uitgaven de afgelopen jaren, is een verlaging naar € 3,00 per inwoner verantwoord.

18. *Vervallen vergoeding CJIB*

In de begroting 2015 is een bijdrage geraamd van € 38.000,00 van het Centraal Justitieel Incassobureau Bureau. Deze bijdrage is vervallen per 1 januari 2015. In de gemeenteraad is een motie aangenomen om dit nadeel op te vangen binnen de begroting van de afdeling.

19. *Lagere bijdrage Omgevingsdienst (OMWB)*

De algemene uitkering is in 2014 structureel met € 50.944,00 verhoogd met de gelden voor de VVGB-taken. Tegenover deze hogere baten staan hogere lasten aan de Omgevingsdienst voor hetzelfde bedrag. De kosten vallen lager uit dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Op basis van het besluit van het AB van de OMWB d.d. 15/12/14 wordt de VVGB bijdrage voor Goirle: 2014: € 44.348,00; 2015: € 36.860,00; 2016: € 29.373,00; 2017 : € 23.101,00.

De OMWB is voornemens met ingang niet langer te werken op basis van uurtarieven, maar op basis van productprijzen. Hoewel aangegeven is dat dit in beginsel niet tot grote wijzigingen in kosten voor deelnemers zal leiden, is niet uit te sluiten dat de kosten voor de OMWB zullen wijzigen.

4.3 Nieuw beleid/Beleidsintensiveringen

Begroting 2016

a. Investerings	bedrag	2016	2017	2018	2019
GVVP, jaarschijf 2015, 25 jr.	80.000	5.800	5.696	5.592	5.488
Speeltoestellen, 10 jr.	26.000	3.445	3.360	3.275	3.190
Speeltoestellen, inhaalslag, 10 jr	34.000	4.505	4.395	4.285	4.175
<u>Wegen , straten en pleinen</u>					
Infraplan 25 jaar					
Vorbereidingskrediet 2016	300.000	21.750	21.360	20.970	20.580
Uitvoeringskrediet 2016	795.000	57.638	56.605	55.572	54.539
Vorbereidingskrediet 2017	300.000		21.750	21.360	20.970
Uitvoeringskrediet 2017	816.000		59.160	58.099	57.038
Vorbereidingskrediet 2018	300.000			21.750	21.360
Uitvoeringskrediet 2018	839.000			60.828	59.538
Vorbereidingskrediet 2019	300.000				21.750
Uitvoeringskrediet 2019	861.000				62.422
Totaal kosten wegen		79.388	158.875	238.579	318.197
Reeds in de MJB meegenomen		-79.388	-158.875	-238.579	-318.197
Totaal lasten wegen		0	0	0	0
Openbare verlichting , jaarschijf 2016	123.000	8.918	8.758	8.598	8.438
<u>Riolering</u>					
Vervanging riolering 2016	420.000	17.107	17.107	17.107	17.107
Vervanging riolering 2017	510.000		20.772	20.772	20.772
Vervanging riolering 2018	1.200.000			48.876	48.876
Vervanging riolering 2019	221.000				9.002
Vervanging e/m drukr/gemalen 2016	139.000	11.885	11.885	11.885	11.885
Vervanging e/m drukr/gemalen 2017	139.000		11.885	11.885	11.885
Vervanging e/m drukr/gemalen 2018	89.000			7.590	7.590
Vervanging e/m drukr/gemalen 2019	139.000				11.855
Totaal riolering		28.992	61.649	118.115	138.972
Ten laste van het rioolrecht		-28.992	-61.649	-118.115	-138.972
Totaal lasten riolering		0	0	0	0
Verplaatsing van het Zorgcentrum naar het CC	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal lasten investeringen		22.668	22.209	21.750	21.291

b. Exploitatie	2016	2017	2018	2019
Budgetten nieuwe dienstverlening	6.500	6.500	6.500	6.500
eenmalig	60.000	0	0	0
Aanschaf en implementatie diverse modules	40.000			
Licenties diverse modules	7.500	7.500	7.500	7.500
Formatie beveiligingsbeleid	36.000	36.000	36.000	36.000
Exploitatielasten dienstverleningsauto	4.000	4.000	4.000	4.000
Informatieplein politie Zeeland West-Brabant	5.750	5.750	5.750	5.750
Archeologie	5.000	5.000	5.000	5.000
<u>Onderhoud groen</u>				
Onderhoud gemeentelijk bos Boschkens Oost	25.000			
Bomen nabij bushalte Wittendijk	20.000			
Bosstrook Rillaersebaan	20.000			
	<u>65.000</u>			
Bodemkwaliteitskaart	3.000			
Verzoektaken OMWB	6.000	6.000	6.000	6.000
Formatie toezicht en handhaving	64.000	64.000	64.000	64.000
Luchtkwaliteit	5.000	0	0	0
Pilot Preventieve basiszorgstructuur jeugd	75.000	0	0	0
Uitbreiding formatie sociaal domein	225.000	0	0	0
t.l.v. de budgetten die hiervoor beschikbaar zijn	-225.000			
Taalklas voor nieuwkomers	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal exploitatie	382.750	134.750	134.750	134.750
Ten laste van de AWR, eenmalige zaken	-248.000	0	0	0
Totaal lasten exploitatie	134.750	134.750	134.750	134.750
Totaal lasten investeringen	22.668	22.209	21.750	21.291
Totaal nieuw beleid	157.418	156.959	156.500	156.041
Uitkomst MJB	20.226	-140.195	-324.143	-372.032
Uitkomst MJB inclusief nieuw beleid	-137.192	-297.154	-480.643	-528.073
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Oplossingsrichtingen

1. verlagen van de rekenrente van 3,25% naar 3%	76.000	76.000	76.000	76.000
2. inverdienmodellen	0	50.000	50.000	50.000
3. slim omgaan met incidentele middelen om structureel ruimte te creëren	0	200.000	200.000	200.000
Gecorrigeerde uitkomst	-61.192	28.846	-154.643	-202.073
	nadelig	voordelig	nadelig	nadelig

5. UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2016

Uitgangspunten ten behoeve van de conceptbegroting 2016 (kaders)

Om tijdig te beginnen met de begrotingsopstelling is het belangrijk dat de uitgangspunten die nodig zijn voor het opstellen van de conceptbegroting 2016 worden vastgesteld. Op basis van deze uitgangspunten kunnen de ramingen ten behoeve van de productenraming/beheerstoelichting worden opgesteld. Op een hoger niveau leidt dat tot de ramingen voor de programma's.

Autonome gegevens

Aantal inwoners	23.150
Aantal woonruimten	9.922
Jaarlijkse toename inwoners	50
Jaarlijkse toename woningen	50
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.575
Aantal leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	450
Aantal leerlingen basisonderwijs	2.180

Overige uitgangspunten

Stijging van de lonen	1%
Stijging van de prijzen	0,75%

Rekenrente algemene dienst	3,00%
Rekenrente grondexploitatie	4,00%
Bodem renteomslagpercentage	1,75%

Stijging van de inkomsten	Verwachte inflatiepercentage
Stijging van de ozb-opbrengst	Werkelijk percentage 1 mei - 1 mei
Rioolheffing	100% kostendekkendheid
Afvalstoffenheffing	100% kostendekkendheid

Bijlage 1: Toelichting gehanteerde uitgangspunten

1.1 Autonome gegevens

- **Aantal inwoners / aantal woningen**

In 2013 was er nog een flinke stijging van het aantal inwoners. Het inwoneraantal steeg van 22.939 naar 23.098. Dit had uiteraard te maken met de toename van het aantal woonruimten. In 2014 is echter het inwoneraantal gedaald 23.098 naar 23.030, een daling van 68 inwoners. Voor 2015 is rekening gehouden met een inwoneraantal van 23.200 per 1 januari en dat is geworden 23.030 inwoners.

Voor 2016 wordt in het kader van de berekening van de algemene uitkering een inwoneraantal van 23.150 (werkelijk aantal per 1 januari 2015 is 23.030 inwoners en rekening wordt gehouden met een toename van te verwachten gereed te komen woningen in 2015 van 70). In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een toename van het aantal inwoners van jaarlijks 50 en een toename van de woningen ook van jaarlijks 50.

Met de invoer van de wet BAG is de definitie van 'woonruimte' aangepast naar 'woningvoorraad'. Voor het jaar 2013 gold een overgangsregeling waarbij de aantallen (van de oude definitie) van 2012 maatgevend waren, vermeerderd met de procentuele stijging in 2011. In 2013 hadden we op die manier (volgens de oude definitie) 10.195 woonruimten.

Voor het jaar 2014 gold een andere overgangsregeling. In 2014 was het aantal van 2013 op de uitkeringsspecificatie het uitgangspunt, vermeerderd met de werkelijke toename van het aantal woningen. In 2013 was er een daling van het aantal woonruimten in gemeente Goirle, want in 2014 stonden er 10.192 woonruimten op de uitkeringsspecificatie.

Sinds 2015 wordt het werkelijke aantal uit de BAG gehanteerd en dat waren er op 1 januari 2015 9.852 woonruimten. Een daling derhalve van 390 woonruimten. Dit komt door de nieuwe definitie waarbij recreatiewoningen en verzorgingstehuizen niet meer meetellen. Voor 2016 en verder bedraagt de daling € 85.000,00. Voor 2016 wordt rekening gehouden met het aantal woonruimten van 9.922.

- **Aantal leerlingen**

Het aantal leerlingen dat in het kalenderjaar 2016 is ingeschreven bij het Mill Hillcollege zal naar verwachting iets lager zijn dan in 2015. In 2015 staan 1.602 leerlingen bij het voortgezet onderwijs ingeschreven. In 2016 worden 1.575 leerlingen verwacht.

Bij de school voor (voortgezet) speciaal onderwijs SG De Keyzer staan in 2015 409 leerlingen ingeschreven. In 2016 wordt gerekend op ca. 450 leerlingen. De groei ten opzichte van 2015 wordt met name verwacht in het voortgezet speciaal onderwijs.

Het aantal leerlingen in het basisonderwijs is al gedurende lange(re) tijd redelijk stabiel. In 2016 worden 2.180 leerlingen verwacht.

1.2 Loon- en prijsontwikkelingen

• Lonen

Uitgangspunt voor de berekening van de loonkosten voor 2016 is het salarisniveau per 01.01.2016, vermeerderd met de normale periodieke verhogingen voor 2016. Ook wordt rekening gehouden met het vastgestelde formatieplan van de gemeentelijke organisatie. De laatst afgesloten CAO voor de gemeenteambtenaren loopt van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2015.

Hierbij is rekening gehouden met een eenmalige uitkering van € 350,00 per fte in oktober 2014, een stijging van de salarissen met 1% per 1 oktober 2014 en tenslotte een stijging van structureel € 50,00 per fte vanaf april 2015. Gelet hierop wordt voor 2016 voorgesteld uit te gaan van een stijging van de salarissen van 1%. Voor de berekening van de salarissen 2016 wordt uitgegaan van de salarisoutput van maart 2015.

Voor de komende jaren wordt in de meerjarenbegroting 2017-2019 uitgegaan van een stijging van jaarlijks van 1%.

Als op basis van een afgesloten CAO toch sprake is van een hogere salariskostenstijging dan zal dat in de begroting 2016 met een stelpost worden geraamd.

• Prijzen

Ten aanzien van de kosten voor overige goederen en diensten moeten we rekening houden met aantoonbare lastenstijgingen door wijziging van contracten, van gemeenschappelijke regelingen, van prijsstijgingen en dergelijke. Ieder jaar wordt bij de opstelling van de begroting uitgegaan van een stijging van de budgetten conform de ontwikkeling van het prijsindexcijfer. Voor contracten worden de daarin overeengekomen marges gehanteerd.

Het definitieve percentage voor de prijsstijging 2014 bedroeg € 1,0%.

Het inflatiepercentage van afgelopen februari 2015 bedroeg echter maar 0,1%.

In de begroting 2015 en de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een prijsstijging van 1,5%.

Het Centraal Planbureau gaat op basis van de cijfers van december 2014 uit van de volgende stijgingen:

Jaar	2016	2017	2018	2018
Prijzen	0,50	0,50	0,50	0,50

In de algemene uitkering wordt een index aangehouden van 0,75% voor 2016 en voor de jaren daarna 0,50%.

Voorgesteld wordt voor de uitgangspunten voor de begroting 2016 en de meerjarenbegroting de stijging van 1,5% te verlagen naar 0,75%. Dit levert een voordeel op van € 78.000,00 in 2016 oplopend naar € 234.000,00 in 2018 en 2019.

1.3. Budgetten sociale domein

Met ingang van 2015 zijn de werkzaamheden van de 3 transities met de daarbij behorende gelden overgeheveld naar de gemeenten.

De gemeente Goirle krijgt voor 2016 hiervoor de volgende budgetten:

decentralisatie AWBZ naar WMO (IU)	€ 3.022.718,00
decentralisatie jeugdzorg (IU)	€ 6.222.140,00
decentralisatie Participatiewet (IU)	€ 3.543.660,00

Daarnaast krijgt de gemeente een uitkering voor de Wmo van € 1.478.445,00. De bedragen worden naar verwachting aangepast in de komende meicirculaire. Uitgangspunt voor onze gemeente is dat een en ander

budgettair neutraal zal verlopen; met andere woorden we moeten het doen voor het geld dat we daarvoor krijgen. We lopen echter een financieel risico op met name de Jeugdzorg.

1.4. Overige ontwikkelingen

Per 1 januari 2016 worden overheidsondernemingen ook belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Voor de gemeente Goirle zal de vennootschapsbelasting onder andere gaan gelden voor het verzamelen van bedrijfsafval, het verhuurde gemeentelijke vastgoed, de grondexploitatie en wellicht ook sport. Bij het opstellen van de begroting 2016 moet hier rekening mee worden gehouden. De gemeente administreert de baten en lasten op grond van de regels die vastgelegd zijn in de BBV. Ook de begroting en jaarrekening worden conform de richtlijnen uit het BBV opgesteld. Voor het bepalen van de winst voor de vennootschapsbelasting moet op een andere manier geadmistreerd worden en worden er aanvullende eisen gesteld aan de begroting en jaarrekening. De invoering van de Vpb-plicht gaat de gemeente Goirle geld kosten voor de bedrijfsmatige activiteiten waar winst op wordt gerealiseerd. Met name bij de grondexploitatie kan dit het geval zijn.

1.5. Rentepercentages

Bij de rentepercentages en limieten voor de begrotingsopstelling heeft de gemeente te maken met onder andere de bepalingen van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. In het algemeen zal de gemeente tijdig overgaan tot het aantrekken van langlopende geldleningen ter consolidatie van vlottende schuld en ter financiering van nieuwe investeringen. Tot het bedrag van de kasgeldlimiet mag de gemeentelijke huishouding worden gefinancierd met kort geld. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld 'rood' staan bij de Bank Nederlandse Gemeenten via de rekening-courantfaciliteit en via het opnemen van daggeldleningen en kasgeldleningen of een mix daarvan.

Voor alle transacties die niet binnen de kasgeldlimiet kunnen worden gefinancierd wordt een kapitaalmarktpercentage berekend. Dit geldt voor:

- de bespaarde rente van alle reserves en voorzieningen;
- de rente over de geactiveerde boekwaarden van de grondexploitatiecomplexen en
- de rente over het financieringstekort, voor zover dat tekort de kasgeldlimiet overschrijdt;

Momenteel is er sprake van een laag rentepeil. Vanwege de economisch crisis en de recessie staat het rentepeil onder druk. Voor de bepaling van het rentepercentage voor het komende jaar wordt gekeken naar de huidige rentestand van de gemiddeld rente van een 25-jarige niet aflosbare rentevaste periode. Op dit moment wordt door de BNG daar een tarief voor gehanteerd van 1,20 % (medio maart 2015). De rentevisie van de BNG voorspelt dat de tarieven voor het lang geld vanaf het huidige niveau licht zullen oplopen. Zoals gebruikelijk hanteren we een voorzichtigheidsmarge.

Het rentepercentage in de begroting 2015 is in eerste instantie geraamd op 3,75% maar is later verlaagd naar 3,25%. Voor de begroting 2016 wordt voorgesteld een rekenrente te hanteren 3% voor de algemene dienst.

Voor de grondexploitatie wordt voor de begroting vanaf 2014 een rentepercentage gehanteerd van 4%. In de brief van de provincie met betrekking tot de begroting heeft de provincie opmerkingen gemaakt over de te hanteren rentepercentages. Daarin staat onder meer dat een reëel door te berekenen rente aan de grondexploitatie in het algemeen wordt gesteld op 4%. Voorgesteld wordt om voor de grondexploitatie in 2016 ook uit te gaan van een rekenrente van 4%.

In de tussentijdse bestuursrapportages zal zoals gebruikelijk het effect van de kapitaalmarktfluctuaties worden gezien op het budget van dat dienstjaar. In het begrotingsjaar 2016 dienen dan vervolgens de eventuele hogere rentelasten weer structureel te worden gedekt.

Rente omslagpercentage

Eind januari heeft de gemeente een tweetal geldleningen afgesloten in verband met de herfinanciering van een geldlening eind dit jaar. Het bruto effect van € 108.170,00 wordt conform de bestendige beleidslijn verwerkt in de methodiek van de renteomslag. Dit betekent dat de rentekosten die we verwachten worden verdeeld naar de producten. Omdat een aantal kapitaallasten dus ook de rente lasten vanuit het verleden vast zijn gezet (b.v. vaste percentages bij riolering omdat daar wordt gekozen voor afschrijving via de annuïteitenmethode en dan ligt het rentepercentage vast en ook voor de berekening van de kapitaallasten van de verbouw van het CC is een uitzonderingsrente gehanteerd (4,85%), betekent dat het renteomslagpercentage aanmerkelijk onder het percentage ligt van de rekenrente.

Als gevolg van de boven uitgelegde methode betekende dat in de begroting 2015 een renteomslagpercentage van 1,12%. Berekend is dat het renteomslagpercentage bij een rekenrente van 3,50% verder zou dalen naar 0,86%. Omdat in de begroting 2015 de rekenrente is verlaagd naar 3,25% betekent dat het renteomslagpercentage verder daalt naar 0,60%. Als nu het effect van de herfinanciering wordt ingerekend van € 108.170,00 daalt dit omslagpercentage verder naar 0,30%. Het renteomslagpercentage bij de jaarrekening 2014 is 0,09%. Gelet op die uitkomst en met de verdere renteverlagingen in het vooruitzicht is het mogelijk dat er een negatief renteomslagpercentage uit rolt wat niet wenselijk is.

Daarom wordt voorgesteld, gelet op het percentage voor de begroting en de werkelijke percentages voor de jaarrekening, voor de komende 5 jaar een vast percentage voor de renteomslag vast te stellen van minimaal 1,75%. Dit effect wordt berekend op € 93.000,00 structureel. Omdat ook de verlaging van de rekenrente van 3,75% naar 3,25% netto is meegenomen ontstaat er als gevolg van het hanteren van een bodempercentage van 1,75% voor de omslagrente nog eens een voordeel van € 92.000,00.

1.6. Gemeentelijke belastingen en heffingen

• OZB

De afgelopen jaren is de onroerend zaakbelasting steeds maar minimaal verhoogd. Het volgende overzicht geeft u beeld van de stijgingen:

Jaar	Stijgingspercentage OZB
2011	1,1% (inflatiecorrectie);
2012	2,3% (inflatiecorrectie);
2013:	2,4% (inflatiecorrectie) en 2,5% extra om budgettaire redenen;
2014:	1,0% (afwijkend van de inflatiecorrectie);
2015:	1,20 (inflatiepercentage).

Vanaf 2011 en 2012 is uitgegaan van alleen een stijging van de ozb als gevolg van het inflatiepercentage.

In 2013 is de ozb extra verhoogd om budgettaire redenen. Voor 2014 is besloten om de ozb, in afwijking van het bestaande beleid, met maximaal 1% te verhogen. Voor 2015 is uitgegaan van alleen de stijging van de ozb met het inflatiepercentage (1 mei-1 mei).

Conform bestaand beleid wordt voor het begrotingsjaar 2016 het te verwachten prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie gehanteerd voor de periode 1 mei 2016 – 1 mei 2015.

- **Overige belastingen en heffingen**

Voor de afvalstoffenheffing en het rioolrecht gaan we uit van kostendeekkende tarieven. Voor het rioolrecht en de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van de netto-kosten voor het product afval en riolering. De BTW-component van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing wordt vanaf 2015 volledig in de tarieven als kostenpost meegenomen.

Uitgangspunt voor de rioolheffing zijn kostendeekkende tarieven.

De gemeenteraad heeft op 9 december 2014 het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP 2015-2019) vastgesteld. Volgens dit v-grp stijgen de tarieven voor 2014 en 2015 met alleen de inflatie en voor de volgende 5 jaren met ieder jaar 2,30% (2016 tot en met 2020).

Ten aanzien van het tarief afvalstoffenheffing is besloten alleen uit te gaan van het inflatiepercentage.

In 2015 is mede daardoor een beschikking geraamd over de reserve van € 325.792,00 en daarmee komt de reserve beperkt negatief uit. Mocht de reserve daadwerkelijk negatief worden dan wordt deze aangevuld vanuit de AWR.